

Sundhedstjenesten  
Hals Kommune

December 2003

27 og 28 oktober 2003 deltog 4 sundhedsplejersker og børn- og ungelægen i konferencen "De overvægtige børn – hvad kan der gøres?". Konferencens formål var dels at formidle den nyeste viden om "fedmeepidemien" blandt børn og unge, dels at give fagpersonerne redskaber til implementering af Sundhedsstyrelsens "Oplæg til national handlingsplan mod svær overvægt".

Vi mener, at problemerne ikke blot bør anskues ud fra synsvinklen "fedme hos børn og unge". Børns fysiske kondition er ved at nå et kritisk lavt niveau, og der er en stadig større forskel på de aktive og de inaktive. Adskillige udenlandske og danske undersøgelser viser, at den inaktive livsstil udgør en langt større risiko for at pådrage sig hjerte-kar sygdomme og diabetes II end overvægt i sig selv. Inaktivitet kombineret med overvægt giver en øget risiko, men også de normalvægtige, inaktive, børn med dårlig kondition har øget risiko for de såkaldt fedmerelaterede livsstilssygdomme.

Sundhedstjenestens statistik på dette område er ikke optimal, idet de relevante oplysninger ikke indgår i vores årlige indberetninger til Sundhedsstyrelsen. Det er dog vores klare indtryk, både at flere og flere børn har større vægtstigning end anbefalet i de første skoleår og at stigningen fortsætter resten af skoletidenden. Ligeledes er der et stigende antal elever i 8. og 9. klasse, der ikke dyrker sport.

Sundhedsplejerskerne og børn- og ungelægen arbejder med dette problemfelt i kommunen. Der er i ungdomsskolens regi etableret en gruppe for 13 – 18 årige med overvægtsproblemer, og i vores kontakter med børn, unge og deres familier giver vi råd og vejledning om de sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aspekter ved kostvalg og motion.

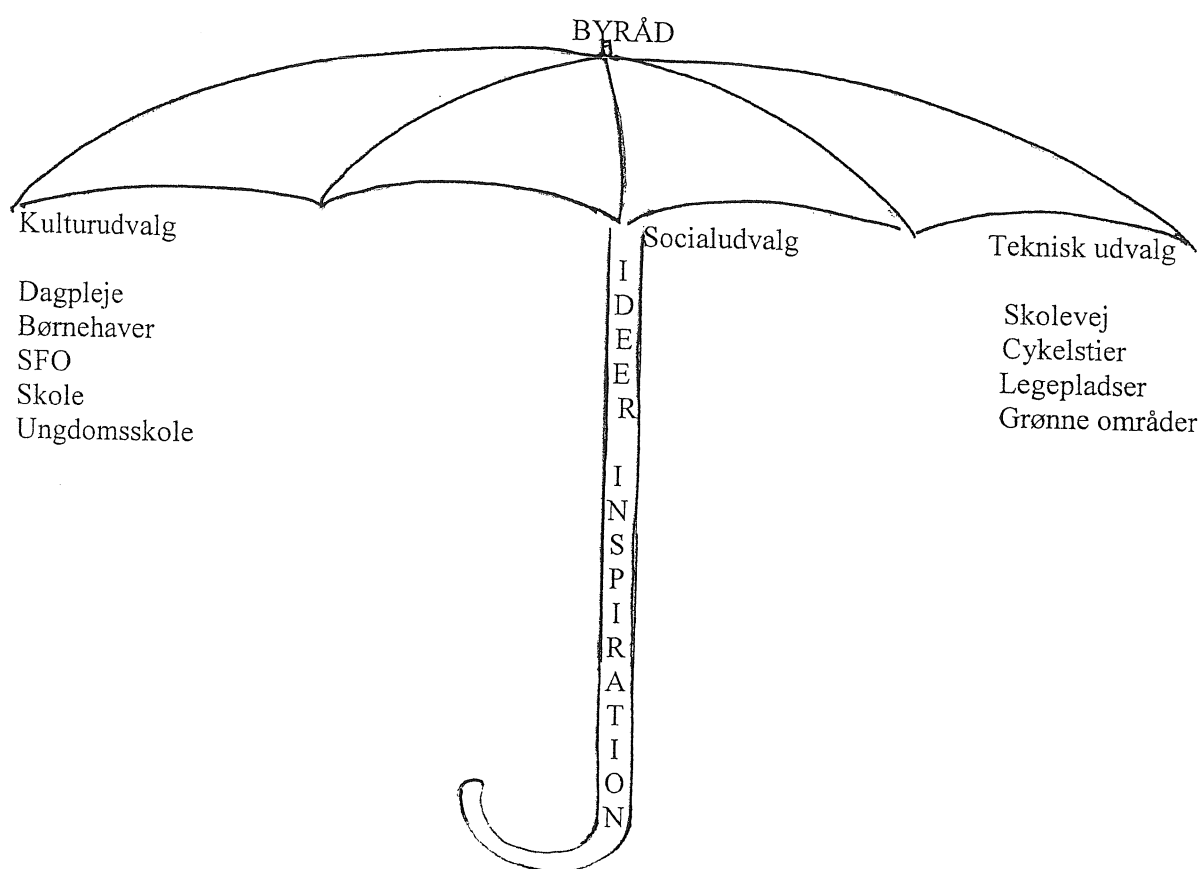
Som enkeltstående tiltag er sundhedstjenestens indsats ikke tilstrækkelig til at bremse de voksende problemer med inaktivitet og overvægt. Forældrene har naturligvis et stort ansvar, men i de lyse timer af døgnet, hvor børn naturligt vil lege ude, er dagens børn i daginstitution, skole, fritidsordning eller klub. Det er vores opfattelse, at alle voksne, der er i kontakt med børn og unge i deres dagligdag har et ansvar. Det gælder ikke kun de voksne i kommunens institutioner, men også idrætsledere, spejderledere etc.

Vi mener, der skal være en overordnet målsætning og handleplan gældende for alle kommunens institutioner både vedrørende bevægelse mad og måltider. Sundhedsplejerskerne og børn- og ungelægen vil være en del af det team, der tager opgaven op.

Vores tanker om udvikling af bevægelses- mad- og måltidspolitik for børn og unge i Hals kommune illustrerer vi med en paraply. Fra håndtaget op til centrum af skærmen samler vi inspiration og gode ideer til byrådet, som så kan udforme den overordnede politik på området. Denne politik mener vi bør omfatte alle aspekter af den kommunale forvaltning, idet børn og unges liv ikke leves adskilt fra det øvrige samfund.

Den overordnede politik gives fra byrådet ud til de tre forvaltninger, som derefter arbejder videre med politikken, eventuelt udformer egen politik på den enkelte institution i overensstemmelse med

byrådets. Det er vores holdning, at det er væsentligt at inddrage forældrebestyrelser i kulturforvaltningens institutioner i udarbejdelsen af den enkelte institutions politik for bevægelse, mad og måltider. Det samspil der opnås ved udarbejdelse af overordnet politik i byrådet og forældrebestyrelsernes stillingtagen og udformning af lokal politik i institutionen, mener vi er en væsentlig forudsætning for at få den vedtagne politik implementeret i dagligdagen.



### *Ideer til overordnet mad- måltids- og bevægelsespolitik*

Inden for området "mad og måltider" arbejdes der aktuelt med at organisere tilbud om varmt måltid i daginstitutionerne. Det vil være oplagt at arbejde videre med mad- måltids- og bevægelsespolitik i dagplejen og med tilbud i kommunens skoleboder. Skal der være tilbud til allergikere, vegetarer og til elever der ikke ønsker andre bestemte grupper af fødevarer, eller til elever, der kun ønsker økologiske eller rituelt slagtede fødevarer?

Om måltidet kan det overvejes om børnene skal spise sammen og samtidig, - om bordet skal dækkes, - om den tid der er afsat er tilstrækkelig, - om voksne spiser sammen med børnene etc. (Mad og måltidspolitik i skoler-....., fødevaredirektoratet)

Bevægelsespolitikken i kulturforvaltningens regi kan blandt andet indeholde regler for brug af computere i institutionerne, inde- udeordning, åben gymnastiksal, bevægelsepauser i skolernes moduler, skovbørnehave, etc.

I den overordnede planlægning ved vej- stianlæg, legepladser og grønne områder bør bevægelsespolitikken indtænkes. Ved anlæg af institutioner og skoler bør biltrafikken måske holdes i en afstand af f. eks. 300 – 500 meter, så elever skal gå mindst denne afstand, og de cyklende elever ikke generes af bilister.

Fra sundhedstjenesten stiller vi os til rådighed for byrådet med uddybning af vores overvejelser.

Litteratur:

”Oplæg til national handlingsplan mod svær overvægt” Sundhedsstyrelsen 2003

”Bedre sundhed for børn og unge” Indenrigs- og sundhedsministeriet med flere ministerier 2003